

Особливості функціонування аутоконверсивів та квазіконверсивів у сучасній англійській мові

Аутоконверсиви або «конверсиви в собі» – це «слова, котрі не мають відповідних конверсних протичленів і містять конверсні відношення «у собі» в силу своїх специфічних ознак (семантичної і синтаксичної симетричності), і можуть без будь-яких змін входити до складу обох висловлювань – початкового і конвертованого.» [3, с. 603].

Аутоконверсиви існують серед різних частин мови. Наприклад: Іменник: Jane is Mary's sister. – Mary is Jane's sister. Дієслово: Peter is quarrelling with John. – John is quarrelling with Peter. Прийменник: Kitty was standing opposite Clare. – Clare was standing opposite Kitty.

В сучасній англійській мові відмінності в граматичній будові відображаються на поведінці аутоконверсивів. Поділ одиниць класу конверсивів на конверсійні опозитиви і на аутоконверсиви поширюються на всю конвертну лексику, незалежно від приналежності до тієї чи іншої частини мови.

Квазіконверсиви – це слова, які виділяються в області синонімії, антонімії і конверсії. Отже, можна говорити про квазісиноніми, квазіантоніми та квазіконверсиви. До квазісинонімів відносяться слова типу way - road, trace - track, mean - greedy, до квазіантонімів відносяться слова типу far - close, desolate – crowded, квазіконверсиви – buy – pay, to paint a picture – to pose for a picture тощо.

Квазікатегоріями вважаються такі пари слів, у яких частка значень, що співпадають не менша, ніж сума її семантичних відмінностей. За визначенням Ю. Апресяна, лексичні одиниці X та Y називаються квазіконверсивами, якщо вони задовольняють такі умови: «1) у тлумаченнях X та Y є велика спільна частка (частка значень, які співпадають, не менша, ніж сума їхніх відмінностей, але вони не співпадають повністю; 2) X та Y

мають частково перетворені рольові (або актантні) структури; 3) X та Y відносяться до однієї й тієї ж (глибинної) частини мови)». [4, с. 275]. Наприклад: *The settlement was converted into a city. – The settlement grew into a city. She was too fat for the dress. – The dress was too small for her. We didn't manage to prepare for the winter. – The winter caught us unaware. He justifies his laziness by his youth. – His youth serves as justification for his laziness. His actions surprised me – I didn't expect such actions of him. He controls the children. – The children are under his control. The father will punish the boy. – The boy will catch it from his father.* [2, с. 93].

Із цих прикладів можна спробувати виділити структурну підгрупу, в якій у конвертованих предикатних конструкціях немає двох рівноцінних учасників ситуації, а тому дія не є взаємо направленою від одного актанта до іншого. Наприклад: *The author supplemented the book with two more chapters. – Two more chapters were added to the book. He added sour-cream to the soup. – The soup was mixed with sour-cream.*

У наведених прикладах конверсія базується на основі іншого принципу: дія від одного актанта направлена до різних об'єктів ситуації, денотат при цьому залишається незмінним. У граматичному відношенні об'єкти, на які спрямована дія суб'єкта, виконують у реченнях ролі прямого і непрямого додатків.

Не можна не помітити, що прямий і непрямий додатки міняються місцями. Дія від суб'єкта спрямована під різними кутами то до одного, то до іншого об'єкта.

На особливу увагу заслуговує проблема поєднуваності конверсивів. Тут цікаво звернутися до думки Ю. Апресяна, який виділяє власне конверсиви (готові лексичні конверсиви), синтаксичні, семантичні і квазіконверсиви. Ю. Апресян виділяє такі поєднувані види, для котрих «характерними виявляються не валентні поєднувані відмінності, як це типово, наприклад, для синонімів, а відмінності в модифікаторах, що приєднуються до одного конверсива і не приєднуються до іншого» [1, с. 273]. Крім того, там же Ю.

Апресян виокремлює два основні поєднані типи: «1) значення, яке передається модифікатором, виражається при одному конверсиві і не виражається при іншому, такі відмінності назвемо відмінностями в семантичній поєднуваності конверсивів; 2) значення, яке передається модифікатором, виражається при обох конверсивах, але різними засобами, такі відмінності назвемо відмінностями в лексичній поєднуваності конверсивів».

При розгляді семантичної поєднуваності конверсивів Ю. Апресян оперує поняттям модифікаторів, у поєднанні з якими конверсиви включаються у ситуативно рівнозначні висловлювання.

Говорячи про місце аутоконверсивів та квазіконверсивів у конверсійній системі сучасної англійської мови, слід зазначити, що вони, безсумнівно, є конверсивами, оскільки відповідають основним умовам конверсивності, як то: відображення однієї й тієї ж дії і протилежну направленість.

Література

1. Барон, И.Э. Основные типы словообразовательных значений конвертированных глаголов в парах N - V в современном английском языке: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04 "Германские языки" / И.Э. Барон. - Ростов-на-Дону, 1995. - 209 с.
2. Корлэтяну, Н. Г. Исследование народной латыни и ее отношений с романскими языками / Н. Г. Корлэтяну. – М.: Изд-во "Наука", 1974 - 302 с.
3. Раєвська, Н. М. Лексикологія англійської мови / Н. М. Раєвська; - К.: Вища школа, 1979. - 250 с.